

KUTSESTANDARD

Maastikuehitaja, tase 5

Kutsestandard on dokument, milles kirjeldatakse tööd ning töö edukaks tegemiseks vajalike oskuste, teadmiste ja hoiakute kogumit ehk kompetentsusnõudeid. Kutsestandardeid kasutatakse õppekavade koostamiseks ja kutse andmiseks.

Kutsenimetus	Eesti kvalifikatsiooniraamistiku (EKR) tase
Maastikuehitaja, tase 5	5

A-osa KUTSEKIRJELDUS

A.1 Töö kirjeldus

Sellel kutsealal on neli kutset: maastikuehitaja, tase 2, maastikuehitaja, tase 3, maastikuehitaja, tase 4 ja maastikuehitaja, tase 5.

5. taseme maastikuehitaja on spetsialist, kelle põhiülesanne on töö juhtimine maastikuehituse objektidel (sh tööde planeerimine, töötajate juhendamine, dokumentatsiooni koostamine) ning klientide ja koostööpartneritega suhtlemine. Ta teeb järelevalvet ja kontrollib töö kvaliteeti.

5. taseme maastikuehitaja võib töötada maastikuehitusettevõttes, aianduskeskuses, puukoolis, ehitusettevõttes, kinnisvarahoolduse ettevõttes, kohalikus omavalitsuses jm.

A.2 Tööosad

A.2.1 Töö planeerimine

1. Töögrupi töö planeerimine.
2. Eelarve koostamine.
3. Materjali mahtude arvutamine ja tellimine.

A.2.2 Objekti (haljasala, ehitus, rajatis) ettevalmistamine

1. Objekti hindamine.
2. Loodusesse maha märkimine.
3. Materjalide ladustamine.
4. Vertikaalplaneerimine ja kasvupinnase ettevalmistamine.
5. Sade- ja pinnasevee juhtimine.

A.2.3 Istutusala rajamine

1. Istutusala servade paigaldamine.
2. Geosünteeside paigaldamine.
3. Taimede istutamine, seemnete külvamine, kastmine ja toestamine.
4. Multšimine.

A.2.4 Sillutise (betoonkivi, looduskivi, puit) ja sõelmeteede rajamine

1. Aluskihtide rajamine.
2. Teeäärise ja sillutise paigaldamine.

A.2.5 Puidust väikevormide (pergolad, terrassid, võreseinad) ehitamine

1. Vundamendi ehitamine.
2. Postide paigaldamine.
3. Lihtsamate puitkarkasside ehitamine.
4. Laudise paigaldamine, viimistlemine ja hooldus.

A.2.6 Muru rajamine

1. Pinnase ettevalmistus.
2. Muruseemne külvamine.
3. Siirdemuru paigaldamine.
4. Nõlvade toestamine.

A.2.7 Aedade ja haljasalade hooldamine

1. Hoolduskava koostamine.
2. Teede, müüride ja treppide hooldamine.
3. Muru ja istutusala hooldamine.
4. Hekkide pügamine ja noorendamine.
5. Taimekaitsetööde tegemine.
6. Viljapuude ja marjapõõsaste hooldus-, kujundus- ja noorendusloikuste tegemine.

A.2.8 Suurte puude istutamine ja hooldamine

1. Suurte puude istutamine ja istutusjärgne hooldus.
2. Suurte puude lõikamine (hooldus-, kujundus-, noorendus- jt) ja kändude freesimine.

A.2.9 Müüride ehitamine

1. Tugimüüride ja vundamendi ehitamine (looduskivist ja tehiskivist).
2. Kuivmüüri ehitamine.

A.2.10 Sisehaljastuse rajamine ja hooldamine

1. Kavandi koostamine.
2. Sisehaljastuse rajamine.
3. Sisehaljastuse hooldamine.

Valitavad tööosad

A.2.11 Lokaalse kuivendus- ja kastmissüsteemi kavandamine ja paigaldamine

1. Kavandamine.
2. Sade- ja pinnasevete juhtimine.
3. Paigaldamine.
4. Hooldamine ja seadistamine.

A.2.12 Aiaveekogude rajamine

1. Süvendi kaevamine ja aluskihi paigaldamine.
2. Geosünteedide paigaldamine.
3. Servade viimistlemine.
4. Tehniliste seadmete (pumbad, valgustid ja puhastusseadmed) paigaldamine.
5. Vee- ja kaldataimede istutamine.

A.2.13 Piirete ehitamine

1. Metall-, betoon- ja puitpostide paigaldamine.
2. Võrktrade ehitamine ja -moodulite paigaldamine.
3. Puitpiirete ehitamine ja puitmoodulite paigaldamine.
4. Betoonist aiasoklite paigaldamine.
5. Väravate paigaldamine.

A.2.14 Juhtimine ja majandamine

1. Hinnapakkumise koostamine.
2. Meeskonna juhtimine.
3. Maastikuehitusliku järelevalve tegemine.
4. Dokumentatsiooni vormistamine.

A.3 Töö keskkond ja eripära   Maastikuehitaja töö on paindliku tööajaga, vajadusel töötatakse ka puhkepäevadel. Töö on vahelduvate tööülesannetega ning toimub põhiliselt välitingimustes ja harva sisetingimustes. Maastikuehitaja töö eripära on töötamine avalikus ruumis.   Tööga seotud peamised riskid tulenevad kokkupuutest müra ja raskete ilmastikutingimustega.
A.4 Töövahendid   Maastikuehitaja põhilised töövahendid on: sidevahendid, ehitus- ja aiandustarvikud, isikukaitsevahendid, sh tööriietus ja turvajalanõud.
A.5 Tööks vajalikud isikuomadused   Maastikuehitaja töö eeldab head suhtlemisoskust, koostöövõimet, kohanemisvõimet, pingetaluvust, keskendumisvõimet, kohusetundlikkust, otsustusvõimet ja võimet töötada iseseisvalt.
A.6 Kutsealane ettevalmistus   Maastikuehitajana töötavad inimesed, kes on läbinud kutseõppe, kutsealase täiendusõppe või on kompetentsid omandanud praktilise töö käigus. 5. taseme maastikuehitaja kutse taotlemise eelduseks on töökogemus maastikuehitajana.
A.7 Enamlevinud ametinimetused   Maastikuehitaja, haljastaja, objektijuht, projektijuht, tegevjuht.

B-osa KOMPETENTSUSNÕUDED

B.1 Kutse struktuur   Kutse taotlemisel tuleb tõendada kohustuslikud (B.2.1 – B.2.10) ja läbivad (B.2.15) kompetentsid. Valitavatest kompetentsidest B.2.11 – B.2.14 tuleb tõendada vähemalt 1 kompetents.

B.2 Kompetentsid

KOHUSTUSLIKUD KOMPETENTSID

B.2.1 Töö planeerimine Tegevusnäitajad: - koostab ja vajadusel korrigeerib tööde graafikuid, järgides projekti (sh digitaalset) ja selle eelarvet; planeerib tööd objektidel, arvestades tööde graafikuid, tööjõu vajadust ja eelarvet, vajadusel kooskõlastab projekti trassi- ja kommunikatsiooni valdajatega; planeerib ettevõtte tööd; - koostab objekti eelarve, lähtudes projektist ja arvestades tööde mahtu, vajalike materjalide kogust ja maksumust; - arvutab materjali mahud; tellib materjalid, lähtudes projektist (töökirjeldusest), kontrollib projekti (töökirjelduse) mahtude vastavust reaalsele olukorrale objektil.	EKR tase 5
B.2.2 Objekti (haljasala, ehitus, rajatis) ettevalmistamine Tegevusnäitajad: - hindab objekti ja selle vastavust projektile; - märgib loodusesse maha maastikuehituse objekti, lähtudes projektist ning kaitstes vajadusel olemasolevat taimestikku ja pinnast; - korraldab materjalide ladustamist, arvestades materjalide ja objekti eripära; - korraldab pinnase ettevalmistamist ja vertikaalplaneerimist, lähtuvalt projektist; vajadusel võtab pinnaseproovid; - korraldab sademe- ja pinnasevee juhtimise vajalikus suunas, arvestades ehituse head tava ja hetkeolukorda.	EKR tase 5
B.2.3 Istutusala rajamine Tegevusnäitajad: valib istutusala servad, lähtudes objekti vertikaalplaneerimisest;	EKR tase 5

2. valib geosüntheedid, lähtudes projektist (töökirjeldusest) ja objekti eripäras; 3. valib ja külvab seemned, istutab, kastab ja toestab taimed, sh põõsad, lähtudes projektist (töökirjeldusest), arvestades istiku tüüpi, suurust, taime liiki, kasvukoha-, ilmastiku- ja mullastikutingimusi; 4. korraldab multšimist, lähtudes nõuetest.	
B.2.4 Sillutise (betoonkivi, looduskivi, puit) ja sõelmeteede rajamine	EKR tase 5
Tegevusnäitajad: 1. korraldab teesüvendi ja aluspõhja ehitust, järgides maastikehitusega seotud õigusaktide; 2. korraldab teesüvendi ja sillutise paigaldamist, viimistlemist ja betoonitõid, lähtudes projektist.	
B.2.5 Puidust väikevormide (pergolat, terrassid, võreseinad) ehitamine	EKR tase 5
Tegevusnäitajad: 1. korraldab vundamendi ehitust, lähtudes projektist (töökirjeldusest); 2. korraldab postide paigaldamist, lähtudes projektist (töökirjeldusest); 3. korraldab puitkarkassi ehitust, lähtudes projektist (töökirjeldusest); 4. korraldab laudise paigaldust, viimistlust ja hooldust, lähtudes projektist (töökirjeldusest).	
B.2.6 Muru rajamine	EKR tase 5
Tegevusnäitajad: 1. korraldab murupinna ettevalmistamise, arvestades olemasolevat pinnast; 2. korraldab muruseemne külvamise ja vajadusel väetamise, arvestades külvinorme; 3. korraldab siirdemuru paigaldamist, väetamist ja kastmist, arvestades maapinna ja siirdemuru eripära ning ilmastikutingimusi; 4. korraldab nõlvade toestamist, vastavalt projektile ja vajadusele.	
B.2.7 Aedade ja haljasalade hooldamine	EKR tase 5
Tegevusnäitajad: 1. koostab aia või haljasala hoolduskava, arvestades olukorda objektil; 2. korraldab teede, müüride ja treppide hooldamist vastavalt juhendile ja aastaajale, hindab pisiremondi või remondi vajadust; 3. hindab aia või haljasala hooldusvajadust; korraldab muru ja istutusala hooldamist; 4. hindab hekkide pügamise ja noorendamise vajadust; korraldab hekkide pügamist ja noorendamist; 5. hindab taimekaitsetööde vajadust, kooskõlastab kliendiga ja korraldab taimekaitsetõid, tagades nõuetekohase taimekaitsevahendite kasutamise; 6. hindab viljapuude ja marjapõõsaste hooldus-, kujundus- ja noorenduslõikuste vajadust ja korraldab nende lõikamise.	
B.2.8 Suurte puude istutamine ja hooldamine	EKR tase 5
Tegevusnäitajad: 1. istutab, kastab ja toestab suuri puid, lähtudes projektist; koostab hooldusjuhendi, arvestades istiku tüüpi, suurust, taime liiki, kasvukoha-, ilmastiku- ja mullastikutingimusi; rajab tugevdatud kasvualuse ja paigaldab kastmissüsteemi; hooldab puud istutusjärgselt, lähtudes hooldusjuhendist; 2. hindab suurte puude lõikamise ja kändude freesimise vajadust, korraldab suurte puude (hooldus-, kujundus-, noorenduslõikus jm) lõikamist; tellib vajadusel arboristi.	
B.2.9 Müüride ehitamine	EKR tase 5
Tegevusnäitajad: 1. korraldab vundamendi ja tugimüüride ehitust, lähtudes projektist; 2. korraldab kuivmüüri ehitust, lähtudes projektist.	
B.2.10 Sisehaljastuse rajamine ja hooldamine	EKR tase 5
Tegevusnäitajad: 1. analüüsib sisehaljastusobjekti, arvestades objekti eripära ja plaanitava töö eesmärki; koostab kavandi ja eelarve, arvestades sisehaljastuse rajamise ja hooldamise töömahtu ja materjale; 2. rajab sisehaljastuse, lähtudes kavandist ja arvestades objekti eripära; 3. hindab sisehaljastuse hooldusvajadust ja korraldab haljastuse hooldamist, lähtudes kavandist ning arvestades objekti eripära; koostab hoolduskava vastavalt vajadusele.	

VALITAVAD KOMPETENSIID

Valitavatest kompetentsidest B.2.11 – B.2.14 tuleb tõendada vähemalt 1 kompetents.

B.2.11 Lokaalse kuivendus- ja kastmissüsteemi kavandamine ja paigaldamine	EKR tase 5
Tegevusnäitajad: 1. kavandab vastavalt lähteülesandele lokaalse kuivendus- ja kastmissüsteemi, arvestades kasvavat taimestikku, pinnast ja keskkonnanõudeid; 2. korraldab sademe- ja pinnasevee juhtimise, lähtudes projektist ja arvestades keskkonnanõudeid; 3. korraldab lokaalse kuivendus- ja kastmissüsteemi paigaldamise, lähtudes projektist (töökirjeldusest); 4. seadistab lokaalse kastmissüsteemi, arvestades kastmisvajadust; hooldab lokaalset kastmis- ja kuivendussüsteemi.	
B.2.12 Aiaveekogude rajamine	EKR tase 5
Tegevusnäitajad: 1. korraldab süvendi kaevamist ja aluskihi paigaldamist, lähtudes projektist (töökirjeldusest); 2. korraldab geosünteeptide paigaldamist, lähtudes projektist (töökirjeldusest); 3. korraldab aiaveekogu servade viimistlemist, lähtudes projektist (töökirjeldusest) ja arvestades materjali omadusi; 4. korraldab tehniliste seadmete paigaldamise, lähtudes projektist (töökirjeldusest); 5. korraldab vee- ja kaldataimede istutamise, arvestades taimede liiki, kasvunõudeid ja mullastikutingimusi.	
B.2.13 Piirete ehitamine	EKR tase 5
Tegevusnäitajad: 1. korraldab metall-, betoon- ja puitpostide valmistamist, lähtudes projektist (töökirjeldusest); 2. korraldab võrktarade ehitamist ja võrkmoodulite paigaldamist, lähtudes projektist (töökirjeldusest); 3. korraldab puitpiirdete ehitamist ja puitmoodulite paigaldamist, lähtudes projektist (töökirjeldusest); 4. korraldab betoonist aiasoklite paigaldamist, lähtudes projektist (töökirjeldusest); 5. korraldab väravate paigaldamist, lähtudes projektist (töökirjeldusest); tellib vajadusel alltöövõtja (elekter, automaatika).	
B.2.14 Juhtimine ja majandamine	EKR tase 5
Tegevusnäitajad: 1. koostab hinnapakkumise, arvestades projekti eelarvet ja kasumlikkust; 2. juhib töögrupi tööd, lähtudes tööülesannetest; juhendab meeskonda õigete töövahendite ja -võtete valikul; koostab ja jälgib töögraafikute täitmist; 3. kontrollib projektist, kvaliteedinõuetest ja õigusaktidest kinnipidamist; koostab nõuetekohase dokumentatsiooni; suhtleb tellija ja ehitusjärelvalvega ning teavitab neid vajadusel projekti ja ehitustööde mittevastavustest; 4. koostab dokumentatsiooni, mis kajastab objekti vastavust projektile (töökirjeldusele), järgides vajalikke protseduurireegleid ja dokumentide vormistamise nõudeid; annab tellijale töö üle.	

KUTSET LÄBIVAD KOMPETENSIID

B.2.15 Maastikuehitaja, tase 5 kutset läbiv kompetents	EKR tase 5
Tegevusnäitajad: 1. lähtub oma töös eetilistest tõekspidamistest, järgides maastikuehituse head tava; 2. planeerib tööd pikemaajaliselt, juhendab ja juhib kolleege, täidab võetud kohustusi ja saavutab tööeesmärgid määratud aja jooksul; 3. analüüsib tagasisidet ning langetab asjakohaseid otsuseid; 4. on avatud koostööle, osaleb meeskonnatöös; suhtleb klientide ja kolleegidega, tegutseb parima ühise tulemuse saavutamise nimel; 5. kasutab ergonoomilisi töövõtteid; 6. hindab tööga kaasnevaid ohufaktoreid ja jälgib ohutusnõuete täitmist; 7. täidab keskkonnanõudeid; korraldab jäätmete, sh orgaaniliste jäätmete, nõuetekohase käitluse; 8. kutsub õnnetusjuhtumi korral professionaalse abi ja teatab õnnetusjuhtumist objektijuhile või tööandjale;	

9. kasutab arvutiit vastavalt baasmoodulitele „Arvuti põhitõed“, „Interneti põhitõed“, „Tekstitöötlus“ ja „Tabelitöötlus“ ja standardmoodulile „Esitlus“ (vt lisa 1);

10. keelteoskus: valdab eesti keelt tasemel B2 ja ühte võõrkeelt tasemel A2 (vt lisa 2).

Hindamismeetod(id):

Läbivaid kompetentse hinnatakse teiste kutsestandardis toodud kompetentside hindamise käigus.

C-osa ÜLDTEAVE JA LISAD

C.1 Teave kutsestandardi koostamise ja kinnitamise kohta ning viide ametite klassifikaatorile	
1. Kutsestandardi tähis kutseregistris	11-13112017-1.1.4/5k
2. Kutsestandardi koostajad	Raili Laas, Eesti Maastikuehitajate Liit Rait Karus, Ojassaar OÜ Jaanus Lepik, Aia ja Maastikukujunduse OÜ Tarmo Loid, VT Haljastus OÜ Liina Rehepapp, Rehepapp Aiakujundus OÜ Tiina Matsulevitš, SA Innove Kati Veski, Ardens OÜ Andres Vainu, Liivi Aiad OÜ
3. Kutsestandardi kinnitaja	Toiduainetööstuse ja Põllumajanduse Kutsenõukogu
4. Kutsenõukogu otsuse number	8
5. Kutsenõukogu otsuse kuupäev	13.11.2017
6. Kutsestandard kehtib kuni	01.11.2022
7. Kutsestandardi versiooni number	5
8. Viide Ametite Klassifikaatorile (ISCO 08)	6113 Aednikud, puukooli töötajad ja istikukasvatavad
9. Viide Euroopa kvalifikatsiooniraamistikule (EQF)	5
C.2 Kutsenimetus võõrkeeles	
Inglise keeles	Landscape gardener, level 5
C.3 Lisad	
Lisa 1	Arvuti kasutamise oskused
Lisa 2	Keelte oskustasemete kirjeldused
Lisa 3	Maastikuehituse kutsealaga seonduvad mõisted